

Till det centralinstitut som avses i andelsbankslagen

FÖRESKRIFT OM RAPPORTERING AV KAPITALBAS- SEN FÖR TÄCKNING AV KREDITRISKER I SAMMANSLUTNINGEN AV ANDELSBANKER

Finansinspektionen meddelar med stöd av 8 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform och 4 § 4 punkten i lagen om finansinspektionen följande föreskrift. Föreskriften grundar sig på följande EG-lagstiftning om kapitaltäckning och gruppbaserad tillsyn i kreditinstitut och värdepappersföretag:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG (32000L0012) av den 20 mars 2000 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (EGT nr L 126, 26.5.2000, s. 1) och
- rådets direktiv 93/6/EEG (31993L0006) av den 15 mars 1993 om kapitalkrav för värdepappersföretag och kreditinstitut (EGT nr L 141, 11.6.1993, s. 1)
- kommissionens direktiv 2004/69/EG av den 27 april 2004 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG vad beträffar definitionen av multilaterala utvecklingsbanker (32004L0069), EGT nr L 125, 28.4.2004, s. 44.

Dessutom har rekommendationerna av Baselkommittén för banktillsyn angående internationella bankers kapitaltäckning beaktats (kommitténs webbadress är www.bis.org).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Syfte och mål med regelverket för kapitaltäckning	3
2	Rapporteringskyldighet.....	3
3	Rapportering	4
3.1	Rapporteringsmetod.....	4
3.2	Rapporteringsperiod.....	4
3.3	Rapporteringstidpunkt.....	4
3.4	Rapporteringsnoggrannhet	4
3.5	Förvaring av uppgifter.....	4
4	Kapitalkrav och åtgärder om den föreskrivna gränsen underskrids	5
5	Beräkning av kapitaltäckningen.....	5
5.1	Allmänt.....	5
5.2	Kapitalbas	5
5.3	Riskvägt belopp av kreditrisker	5
5.4	Säkerheternas inverkan på kapitalkravet.....	6
6	Rapportering av balansräkningsposter	6
6.1	Basuppgifter	6
6.2	Fordringar och investeringar	7
6.2.1	Riskgrupp för fordringar som flera gäldenärer ansvarar för	7
6.2.2	Fordringar avseende avtal om köp och återförsäljning av värdepapper	7
6.2.3	Riskgrupp för leasingobjekt.....	8
6.2.4	Derivatkontrakt	8
6.2.5	Hantering av garantier ställda av företag inom sammanslutningen.....	8
7	Rapportering av åtaganden utanför balansräkningen	8
7.1	Allmänna principer	8
7.2	Värdepapperstransaktioner för kunders räkning	9
7.3	Nettning av bilaterala derivatkontrakt.....	9
8	Rapporteringsanvisningar för rapportering med tabellerna Y01 och Y02b	11

1 Syfte och mål med regelverket för kapitaltäckning

Regelverket för kapitaltäckningen i kreditinstitut och värdepappersföretag grundar sig på internationellt godkända principer med målet att stärka det internationella banksystemets stabilitet. Genom utvecklingen av en gemensam standard för att fastställa en lämplig kapitaltäckningsgrad har tillsynen av institut som verkar på samma marknad förenhetligats. Detta har gjort det möjligt för institut som erhållit koncession i Finland att utvidga sitt verksamhetsområde till hela den inre marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Med ett gemensamt överenskommet relationstal för kapitaltäckningen, kapitaltäckningsgraden, uppges kapitalbasens förhållande till motpartsrisken, dvs. till sådana balansräkningsposter och åtaganden utanför balansräkningen som är exponerade för kreditrisker. Minimigränsen för kapitaltäckningsgraden har fastställts till 8 procent. Senare har även marknadsriskerna i institutens handelslager och valutakursriskerna i hela verksamheten börjat beaktas i kapitaltäckningsberäkningen. De beaktas också i den beräkning som utförs enligt denna föreskrift. Föreskriften utgör en av de tre föreskrifter som tillsammans bildar regelverket för kapitaltäckningen. Bestämmelserna om kapitalbasen ingår i föreskrift 106.6/203.23/306.6 och bestämmelserna om marknadsrisker i föreskrift 106.12/203.26/306.12.

2 Rapporteringsskyldighet

Det centralinstitut som avses i 3 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (nedan andelsbankslagen) skall enligt 8 § andelsbankslagen och denna föreskrift lämna uppgifter om kapitalkravet för täckning av kreditrisker (nedan kapitalkravet för kreditrisker) i sammanslutningen av andelsbanker (nedan sammanslutningen).

Vid tillämpning av denna föreskrift beaktas de företag som hör till sammanslutningen i samma omfattning som de har konsoliderats i sammanslutningens bokslut enligt Finansinspektionens föreskrift 306.2.

De här använda begreppen kreditinstitut, finansiellt institut, intresseföretag och tjänsteföretag har definierats i Finansinspektionens föreskrift 306.2 om sammanslutningens bokslut.

Om Finansinspektionens föreskrift 106.12 om rapportering av kapitalbasen och den gruppbaseade kapitalbasen för täckning av marknadsrisker tillämpas på något enskilt företag som hör till sammanslutningen, skall föreskrift 306.12 om rapportering av kapitalbasen för täckning av marknadsrisker i sammanslutningen av andelsbanker och

---

beräkningsmodellen för kapitaltäckningsgraden i bilagan till 306.12 tillämpas på sammanslutningen.

3 Rapportering

3.1 Rapporteringsmetod

Kapitalkravet för kreditrisker i sammanslutningen samt uppgifterna för beräkning av det skall rapporteras i enlighet med anvisningarna om rapportering via datamedium med hjälp av de bifogade tabellerna Y01, Y02a och Y02b och tillhörande rapporteringsanvisningar. Tekniska bestämmelser, anvisningar och beskrivningar för rapporteringen framgår av bilagorna K001, K002 och K003 till Finansinspektionens föreskrifts- och anvisningssamling. K001 innehåller anvisningarna för rapportering via datamedium, K002 formlerna för beräkningen och K003 de uppgiftslämnarnivåer som fastställts av myndighetssamarbetsgruppen.

3.2 Rapporteringsperiod

Rapporterna om kapitalkravet för kreditrisker i sammanslutningen skall upprättas kvartalsvis (per den 31 mars, den 30 juni, den 30 september och den 31 december).

3.3 Rapporteringstidpunkt

Centralinstitutet skall tillställa Finansinspektionen rapporterna för de tre första kvartalen senast den 20 maj, den 20 augusti och den 20 november och för det fjärde kvartalet senast den 31 mars. Den korrigerade kapitaltäckningsrapporten skall tillställas Finansinspektionen senast den 30 juni.

3.4 Rapporteringsnoggrannhet

Beloppen anges i tusen euro. Kapitaltäckningsprocenten anges med två decimaler.

3.5 Förvaring av uppgifter

Centralinstitutet skall förvara basuppgifterna från de olika enheterna i de företag som hör till sammanslutningen, av vilka rapporten till Finansinspektionen sammanställts, i minst fem år.

4 Kapitalkrav och åtgärder om den föreskrivna gränsen underskrids

Kapitalkravet för kreditrisker i sammanslutningen skall vara minst det som fastställts i 8 § i andelsbankslagen. Om kapitaltäckningsgraden sjunker under den nivå som fastställts i 8 § i andelsbankslagen skall sammanslutningen omedelbart underrätta Finansinspektionen om detta och vidta åtgärder för att uppfylla kapitaltäckningskravet. Till meddelandet skall fogas en åtgärds- och tidsplan enligt vilken sammanslutningen avser återföra kapitaltäckningen till den lagstadgade nivån. Finansinspektionen uppställer en tidsfrist inom vilken det ovannämnda kapitalkravet skall uppfyllas.

5 Beräkning av kapitaltäckningen

5.1 Allmänt

Till grund för kapitaltäckningsberäkningen ligger ett relationstal, i vilket täljaren utgörs av kapitalbasen. Nämnaren utgörs av det sammanlagda riskvägda beloppet av balansräkningsposterna och åtagandena utanför balansräkningen.

Samtliga poster under aktiva i balansräkningen indelas i fyra riskgrupper enligt motparten för fordringsposterna. De riskgrupperade balansräkningsposterna multipliceras med den riskvikt som fastställts för ifrågavarande riskgrupp och som resultat erhålls det riskvägda beloppet av balansräkningen. Åtagandena utanför balansräkningen grupperas på motsvarande sätt.

5.2 Kapitalbas

I föreskriften ingår inga anvisningar för rapportering av kapitalbasposter. Kapitalbasen rapporteras enligt Finansinspektionens föreskrift 306.6 om rapportering av kapitalbas i sammanslutningen av andelsbanker.

5.3 Riskvägt belopp av kreditrisker

Det riskvägda beloppet av kreditrisker består av två delar, balansräkningsposter och åtaganden utanför balansräkningen. Både tillgångarna i balansräkningen, dvs. fordringar och investeringar, och åtagandena utanför balansräkningen rapporteras indelade i riskgrupper. Riskgruppen fastställs i allmänhet enligt motparten. I vissa fall kan en post flyttas till en grupp som är fördelaktigare för tillsynsobjektet, om säkerheten för fordran är ett värdepapper emitterat av en motpart som hör till en fördelaktigare riskgrupp eller en garanti, ett annat åtagande eller en annan som riskfri betraktad säkerhet som ställts av denna. Alla säkerheter inverkar dock inte på riskvikterna i kapitaltäckningsberäkningen, trots att anskaffningen av säkerheter minskar kreditrisken.

Det finns fyra huvudriskgrupper. Riskgruppernas riskvikter är 0 %, 20 %, 50 % och 100 %. Investeringar i sådana masskuldebrevslån med säkerhet som avses i lagen om hypoteksbanker (1240/1999) får på basis av en undantagsbestämmelse i kreditinstitutslagen räknas till riskgrupp V, vars riskvikt är 10 %.

5.4 Säkerheternas inverkan på kapitalkravet

Då säkerheten för en fordran utgörs av en garanti eller, i fall som berörs nedan, av värdepapper eller någon annan säkerhet, fastställs riskgruppen dock med utgångspunkt från säkerheten om den då är förmånligare än den riskgrupp till vilken motparten för fordran kan hänföras.

Om en garanti eller annan säkerhet har ställts för endast en del av en kredit, redovisas denna del i den riskgrupp till vilken den ställda säkerheten kan hänföras och återstoden i den riskgrupp som gäller för motparten.

Av ovan avsedda fordringar mot säkerhet förs till den säkerhetsbaserade förmånligare riskgruppen endast ett belopp som motsvarar säkerhetens försiktiga gängse värde. Med försiktigt gängse värde avses det belopp till vilket ett företag inom sammanslutningen högst får värdera, under rörliga aktiva i bokslutet, ett innehav av motsvarande värdepapper.

Finansinspektionen har den 22 september 2000 gett ställningstagandet [K/31/2000/TTO](#) om hur garantier som ställts av vissa samfund påverkar riskviktningen vid beräkningen av kapitaltäckningen. Ställningstagandet kan läsas på Internet på adressen http://www.rahoitustarkastus.fi/Swe/Regelverk/Tolkningar_och_stallningstaganden/Al dre

6 Rapportering av balansräkningsposter

6.1 Basuppgifter

Uppgifterna om sammanslutningen lämnas kvartalsvis på basis av sammanslutningens delårsresultaträkningar och delårsbalansräkningar upprättade enligt Finansinspektionens föreskrifter. Rapporten för det fjärde kvartalet lämnas på basis av sammanslutningens bokslut som undertecknats av centralinstitutets direktion. Sammanslutningens korrigerade kapitaltäckningsrapport upprättas på basis av den korrigerade resultaträkningen och balansräkningen. I uppgifterna skall också inräknas utländska filialer till de företag som hör till sammanslutningen.

6.2 Fordringar och investeringar

Fordringar och investeringar i sammanslutningens rapport beräknas genom konsolidering av kapitaltäckningsrapporterna från företag inom sammanslutningen och deras konsolideringsgrupper efter eliminering av till sammanslutningen hörande företags interna fordringar och investeringar.

Utöver egentliga krediter upptas som fordringar även resultatregleringar, förskottsbetalningar och försäljningsfordringar.

Fordringar och investeringar som räknas till handelslagret, enligt Finansinspektionens föreskrift 306.12 om rapportering av kapitalbasen för täckning av marknadsrisker i sammanslutningen av andelsbanker, redovisas i riskgruppen 0 % vid tillämpningen av denna föreskrift.

6.2.1 Riskgrupp för fordringar som flera gäldenärer ansvarar för

Om flera gäldenärer solidariskt ansvarar för en skuldförbindelse, bestäms riskgruppen enligt den gäldenär som hänförs till den lägsta riskgruppen.

6.2.2 Fordringar avseende avtal om köp och återförsäljning av värdepapper

Köpesumman för avtal som gäller köp och återförsäljning av värdepapper betraktas som fordran på avtalsparten och säkerhet för fordran utgör de värdepapper som köpts på villkor att återförsäljning sker. Värdepapper som sålts på återköpsvillkor och utlånade värdepapper redovisas enligt bokslutsbestämmelserna som tillgångar i det företag inom sammanslutningen som sålt respektive lånat ut värdepapperen i fråga. Värdepapper som köpts på återförsäljningsvillkor, inlånade värdepapper och skyldigheten vid andrahandsöverlåtelse av sådana värdepapper att under löptiden för återförsäljnings- eller låneavtalet skaffa och återlämna värdepapper av samma slag skall i kapitaltäckningsberäkningen inte upptas som tillgångar för köparen eller låntagaren.

6.2.3 Riskgrupp för leasingobjekt

Riskgruppen för leasingobjekt fastställs enligt motparten i avtalet om finansiell leasing.

6.2.4 Derivatkontrakt

Nedan avsedda derivatkontrakt upptagna som tillgångar i balansräkningen beaktas vid tillämpningen av denna föreskrift endast som åtaganden utanför balansräkningen på nedan anvisat sätt. Dessa derivatkontrakt i balansräkningen rapporteras som fordringar och åtaganden i riskgruppen 0 %.

6.2.5 Hantering av garantier ställda av företag inom sammanslutningen

Om ett företag som hör till sammanslutningen har ställt garanti för en fordran som ett annat företag inom sammanslutningen har, redovisas en sådan fordran i sammanslutningens kapitaltäckningsrapport endast som sammanslutningens fordran men inte som ett åtagande utanför balansräkningen.

Om ett företag som hör till sammanslutningen ställt garanti för en emittent i samband med emission av masskuldebrev eller andra liknande fordringsbevis, förs till sammanslutningen hörande företags innehav av sådana fordringsbevis, vid beräkning av kapitaltäckningen i sammanslutningen, till den riskgrupp som gäller för emittenten. Från garantier redovisade under åtaganden utanför balansräkningen avräknas då ett belopp motsvarande till sammanslutningen hörande företags innehav av dessa fordringsbevis.

7 Rapportering av åtaganden utanför balansräkningen

7.1 Allmänna principer

Av åtagandena utanför balansräkningen rapporteras sådana som är förenade med risk för insolvens hos motparten (nedan risk). Åtagandena indelas i två kategorier beroende på riskens storlek. Till den första kategorin hänförs åtaganden där hela kontraktsvärdet kan gå förlorat om risken realiseras, t.ex. garantier. Till den andra kategorin hänförs åtaganden där risken är begränsad till den inverkan förändrade valutakurser, räntor eller marknadspriser har på kontraktets värde. Exempel på dessa är valutakurs-, ränte-, aktie- och råvarurelaterade åtaganden utanför balansräkningen. Före rapporteringen får avräkningar från dessa åtaganden göras enligt sådana nettningsavtal som uppfyller kraven i avsnitt 7.3 nedan.

Åtaganden utanför balansräkningen som inräknas i det handelslager som avses i Finansinspektionens föreskrift 306.12 om rapportering av kapitalbasen för täckning av

marknadsrisker i sammanslutningen av andelsbanker redovisas i riskgruppen 0 % vid tillämpningen av denna föreskrift.

I sammanslutningens kapitaltäckningsrapport skall till sammanslutningen hörande företags interna poster utanför balansräkningen inte tas upp.

Posterna utanför balansräkningen omräknas till ett kreditmotvärde genom att kontraktsbeloppet multipliceras med en koefficient utgående från typen av kontrakt. Det finns fyra koefficienter, dvs. 100 %, 50 %, 20 % och 0 %. Kreditmotvärdet redovisas sedan i den riskgrupp som motparten kan hänföras till på samma sätt som en motsvarande fordran.

7.2 Värdepapperstransaktioner för kunders räkning

Rättigheter och skyldigheter att ta emot respektive överlåta värdepapper baserade på transaktioner för kunders räkning inom fondkommissionsrörelsen och kontraktspriset för dessa värdepapper skall inte upptas som åtaganden utanför balansräkningen vid tillämpningen av denna föreskrift.

7.3 Nettning av bilaterala derivatkontrakt

Kontrakt mellan samma parter får nettoredovisas om det mellan avtalsparterna finns ett skriftligt bilateralt avtal (novationsavtal) som fastsätter att närhelst parterna sluter ett nytt avtal om automatisk avräkning av ömsesidiga fordringar och förpliktelser ger detta upphov till ett enda nytt avtal som ersätter det befintliga och motsvarande tidigare avtal. Nya derivatkontrakt baserade på ett novationsavtal behandlas som derivatkontrakt uppkomna i vanlig ordning och omfattas således inte av specialvillkoren nedan.

Nettoredovisas får också sådana kontrakt mellan samma parter som uppfyller följande villkor (nettningsavtal):

1. Ett företag inom sammanslutningen skall med sin motpart ha ett avtal om avtalsnettning som ger upphov till en enda juridisk förpliktelse och omfattar alla i avtalet ingående derivatkontrakt, så att, om en motpart inte förmår fullgöra sin betalningsskyldighet på grund av konkurs, likvidation eller någon annan liknande omständighet, har företaget inom sammanslutningen rätt att fordra eller skyldighet att betala endast nettosumman av de positiva och negativa marknadsvärdena av de ingående individuella kontrakten.
2. Nettningsavtalet innehåller inte bestämmelser som innebär att en icke försumlig motpart behöver betala endast ett begränsat belopp eller inget belopp

---

alls till den försumliga partens konkursbo, även om den försumliga parten har en nettofordran på den andra parten (walkaway-klausul).

3. Finansinspektionen skall tillställas ett skriftligt utlåtande utfärdat av en utomstående juridisk expert om att nettningsavtalet är bindande för företaget inom sammanslutningen och motpartens fordringsägare enligt
- gällande rätt i motpartens hemland och, om det gäller en utländsk filial till ett företag, även enligt gällande lag i det land där filialen är belägen
  - gällande rätt som reglerar de individuella derivatkontrakt som i avtalsförhållandet mellan företaget inom sammanslutningen och motparten omfattas av nettningsavtalet
  - gällande rätt som reglerar varje avtal eller överenskommelse som är nödvändig för att genomföra avtalet om nettning.

Det är särskilt viktigt att det juridiska expertutlåtandet innehåller en bedömning av att nettningsavtalet är bindande enligt gällande rätt och domstolsavgöranden i landet i fråga. Den som avger ett expertutlåtande skall vara oberoende och ha en omfattande och gedigen erfarenhet av finansjuridik och insolvensrätt. Finansinspektionen godkänner också ett utlåtande som utfärdats genom gemensamma uppdrag av företag inom sammanslutningen eller på uppdrag av deras intresseorganisationer, om företaget inom sammanslutningen kan visa att utlåtandet också gäller dess bilaterala avtal om nettning.

4. Finansinspektionen skall tillställas en redogörelse för de kontrollrutiner som företaget inom sammanslutningen infört för att löpande kontrollera att nettningsavtalet är rättsligt giltigt i händelse av ändringar i lagstiftningen enligt punkt 3 ovan. Uppföljningen av lagstiftningen skall ske regelbundet och åtminstone en gång om året. Företaget inom sammanslutningen ansvarar för dokumenteringen av avtalen och förvaringen av expertutlåtandena.

8 Rapporteringsanvisningar för rapportering med tabellerna Y01 och Y02b

För rapporteringen med bifogade tabeller tillämpas de rapporteringsanvisningar som fogats till föreskrift 106.7.

BILAGA

Y-tabeller